

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-4-ig: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatók vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, szt.-István-ter 1.	Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitáster soronként 50 kr. Többszöri hirdetéseknek engedély
--	---	--	---	---

Előfizetési felhívás!

A „Fejérmegyei Napló“ szerényen, minden nagyobb reklám nélkül kezdte meg pályafutását és ennek dacára is rövid fennállása után megye és országszerte keresett lappá lett.

A „Fejérmegyei Napló“ programja az ezredéves keresztény Magyarország politikai és társadalmi konzolidálása; fegyvere a jog és igazság; célja a közvélemény tisztességes informálása.

A „Fejérmegyei Napló“ körül a politikai élet oly kitűnő publicistái és szerepvivői egyénei sorakoznak, a minőre a vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult; és épen ezért közleményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló“ teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot és a feltűnési viselkedést, de azért szerkesztője élénk és változatos, a mi mindenütt tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvoratai és tárcái mindazt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legújabb tudósításaiban pedig lépést tart a napi sajtó értesüléseivel.

A „Fejérmegyei Napló“ egyszerűsége a legolcsóbb vidéki lap, mely pótolja a napilapokat. —
Előfizetési ár: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., és havonként 50 kr.

Midőn tehát az új negyed közeledtével elváratainktól az előfizetések megújítását és lapunknak mennél szélesebb körben való terjesztését kérjük, ezzel csak azon elvnek teszünk szolgálatot, melynek zászlaja alatt függetlenül, bátran és kitarthatóan harcolunk mindaddig, míg küzdelmünket teljes siker és győzelem nem fogja koronázni!

A „Fejérmegyei Napló“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A junktim és még valami.

(?) Post equitem sedet atra cura . . .

A kormány a csütörtöki szavazás négyes fogatán diadalmenetben száguldozott végig exaltált hívei között s a Lajtán innen és túl a mámortól ittasan hirdetik a liberálisok élőlőszóval és nyomtatásban, hogy: Győztünk! Azonban post equitem sedet atra cura. A fekete gond nyomon követi a kormányt diadalutján. Az a törvényjavaslat, melyet a kormány csak úgy tudott megszavaztatni, hogy arcul csapta a parlamentarizmust, a politikai erkölcsöt, hogy visszaél a király nevével és kortesül szerződött a főrendiház elnökét, az a törvényjavaslat még nem törvény, mert még nincsen ellátva a legfelsőbb szankcióval. És ez a szankció Isten tudja, mikor lesz meg, talán soha.

Miért. Megmondjuk röviden.

Dr. Wekerle Sándor, a ki még mindig miniszterelnök, a polgári házasságról és a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatokra még azok benyújtása előtt kimondotta a junktimot, a mi annyit jelent, hogy ezt a két törvényjavaslatot csak együttesen fogja a legfelsőbb szentesítés alá terjeszteni.

A gyermekek vallásáról, illetve az 1868: LIII. t.-c. 12. és 14. §§-ainak megváltoztatásáról szóló törvényjavaslat utolsó, 10-ik §-a így hangzik:

„A jelen törvény az általánosan kötelező polgári házasságot szabályozó . . . törvény cikkkel egyidejűleg lép életbe s végrehajtásával a vallás és közoktatástügyi, igazságügyi és belügyminiszterek bizatnak meg.“

A főrendiház csütörtökön megszavazta a házassági javaslatot, de a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat még nincs megszavazva sem a képviselőházban, sem a főrendiházban és ha a képviselőház bizottságaiban megváltoztatott eredeti szövege helyre nem állítatik és nem javíttatik, a főrendiház által nem is lesz megszavazva.

A csütörtöki szavazás általános meglepetésre a kormány győzelmével végződött. Ne bocsátkozzunk most rekriminációkba. Ne firtassuk, hogy mi okozta a kormány váratlan győzelmét. A szavazás eredményét sem a kormány ereje okozta, sem a konzervatív ellenzéknek gyengesége. Ez az eredmény a véletlennek szüleménye s a felelősséget érte nem a megjelent, hanem a távolmaradt ellenzéki főrendeket terheli. Ám jól van, mi nem vádoljuk őket, csak a neveiket jegyezzük föl, okulás kedvéért. A kormány eljárását sem akarjuk per longum et latum jellemezni. Csak annyit kérdezzünk a kormánytól: Meg fogja-e adni a csütörtöki szavazás s egyáltalában az egyházpolitikai javaslatok elfogadása ezen országnak a már évek óta fájdalmasan nélkülözött békét? Adhat-e erre tiszta lelkiismerettel megnyugtató választ? Nem adhat.

De az ország 10 millió katolikusához, a többi vallásfelekezethez s kérdésekben pártunkon álló híveihez s első sorban a főrendiház konzervatív ellenzékéhez is van egy kérdésünk: Tehát azért küzdöttünk éveken keresztül a trón, a vallás és a haza érdekében, a vallási béke és egyetértésért, a katolicizmus megtámadt igazaiért, hogy most, a minapi véletlenség szülte szavazás hatása alatt letegyük a fegyvert, lemondjunk a győzelem reményéről? Nem és százszor nem!

A csütörtöki szavazás nem szerencsétlenség, csak baleset s épen ezért nem képes bennünket elcsüggeztetni, visszariasztani a harc folytatásától. Csatasoraink visszavonultak, de csak rövid ideig, mert nemsokára meggyarapodva erőben és lelkesedésben vissza fognak térni a csata mezejére és küzdeni fognak, becsületesen fognak küzdeni és nem fognak nyugodni addig, míg ki nem ragadják az ellenfél kezéből a győzelem pálmáját.

Fegyvereink ezentul is a lovagiaság, az igazság, a hazaszeretet, a loyális, a vallásosság fegyverei lesznek.

Mai lapunk 6 oldalra terjed.

És ezen fegyverekkel lehetetlen, hogy ne győzzünk.

A jövő a mienk, de hogy egészen a mienk legyen, arra szükséges a haza összes katolikus, összes konzervatív polgárainak lelkes, szilárd összetartását. Szervezkedjünk tehát. Szervezkedjünk a községekben, a városokban, a megyékben és választókerületekben, szervezkedjünk a képviselőházban és a főrendiházban és ha így, de csak is így szervezkedve folytatjuk a küzdelmet, akkor a győzelem el nem maradhat.

Azért ne csüggedjünk egy percig sem, hanem reméljük és ne győzzük le a fegyvert, hanem harcoljunk tovább a trónért, a hazáért, az egyházért, a nép igazi javáért!

Az 1867. II. t.-cikkbe iktatott **koronázási hitlevélben** foglalt királyi eskünek szavai elég világosak. Hangzik a felségnek ezen letett esküje a magyar törvénykönyv hivatalos szövege szerint okként:

„Mi I. Ferenc József Isten kegyelméből stb. mint Magyarország és társországainak örökös és apostoli királya, esküszünk az az élő Istenre, boldogságos Szűz Máriára s az Istennek minden szenteire, hogy az Isten egyházait, Magyarország és társországai törvényhatóságait, s egyházi és világi minden rendű lakosait jogaikban, kiváltságukban, szabadságukban, szabadalmaikban, törvényeikben, régi jó szokásaikban megtartandjuk, mindenkinek igazságot szolgáltatunk, Magyarország és társországai jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét és területi épségét sértetlenül fenntartjuk, dicsőítjük

II-ik András törvényeit, (kivéve mindazonáltal azon törvények 31-ik cikkének záradékát, mely így kezdődik: „Quodsi vero Nos,“ egészen azon szavakig: „in perpetuum facultatem“) megtartandjuk; Magyarországot és társországai határait és a mi ezen országokhoz bármilyen jog és címen tartozik, el nem idegenítjük, se meg nem esonkitjuk, sőt a mennyire lehet, gyarapítjuk és kiterjesztjük s megteendjük mindazt, a mit ezen országaink közjávára, dicsőségére igazságosan megtehetünk. Isten minket úgy segíljen, s annak minden szentei.“

Az anyaföld mostohái.

A tőkepénz az ur mindenütt.

Látjuk, miként veszi hatalmába nemcsak a politikát, kereskedelmet, hanem az ipart is. A szakértelem minden téren háttérbe szorul és rabszolga-munkára van kényszerítve. Az iparos, ki két kezében fáradságos gyakorlatában hordja a mindennapi kenyér megszerzésének módját, ma már a saját árendása, a ki pedig semmi szakértelemmel nem bír, de üzrkedés által a mindenható pénzből eleget harcsolt össze a „szabad ipar“ védelme alatt ipart és iparost kihasznál a saját jogtalan nyereségére.

Ugyanez történik a földművelésnél is. A mint látjuk, a mai árendás világban a termőföld őrjáti zsarolásnak van kitéve, a rajta élő munkásokkal együtt. A nagyobb földbirtokosok emberségesen bántak földdel és emberrel. A föld nem csak a maga restauráló anyagát kapta meg időszakonként, de az ugarolás fenn is tartotta ősi erejében, mely bármiként trágyázással is pihenőt nem kap, az oxidálás szükséges folyamata nélkül mindig

több és több pótanagra van szüksége és végre is kimerül.

A cselédek sorsa hosszú időn át kedvező volt. Nem csak a mindennapi kenyérben nem volt hiány, de öregségére mindenik takarított is magának annyit, hogy a „faluban“ kis házikót egy nádrágszizijnyi földet szerezhetett.

Ma lejárt e nyugalmas elégedett állapot, az óriási földadó, a termények olcsósága, a mai kor tulhajtott igényei, élvezetei az anyaföld megkárosítására esnek.

A birtokos napról-napra kevesli a föld gyümölcsét, nem a saját takaróját huzza rövidebbre, hanem az anyaföldet rángatja le. Ma egy gazdatiszt marad állás nélkül, holnap a cselédek egyrésze kenyér és hajlék nélkül. Még se megy. Akkor jön az árenda. Kevés földért óriási pénzt adnak úgy, hogy az ur nem tudja kitalálni, hogy az a bérlő hol lopja a pénzt? Biz az anyaföld kebeléről és a cselédség szájából. A föld irtózatosan zsarolva a cselédség baromként szorítva. Fél annyian vegéznék kétszer akkora munkát. Az árendás cselédje nem tudja, mi a vasárnap, mi a pihenés. Konvenciójából mindig elcsipnek valamit, ma a sertés, holnap a baromfi tartást.

Nem csak ezek a szegény emberek lettek az anyaföld árvái, de azok is, kik hosszú éveken keresztül a gazdatiszti pályára kerültek. Az élelmes bérlők, pénzüik lévén, minden földet kiárendálnak mihez hozzáférnek és a bérlés idő alatt minden módot, erőszakot végighajszolnak mihez a szakértelemnek kevés a köze. Így aztán két osztályunk pusztul. A nagybirtokosok a könnyen jött bérösszeget könnyen engedik menni, a föld aztán a

TÁRCA.

Az iskolai év végén.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája —

Itt van már ismét egy iskolai év alkony. Már mindenütt folytak az érettségi vizsgálatok, melyek után 2—3 ezer ifjú fog pályát választani s aszerint amint e pályát helyesen vagy helytelenül választotta, lép a megelégedés és boldogság vagy az elégedetlenség és boldogtalanság felé vezető útra.

Mert a földi életben a szív békéje és megelégedése első sorban a helyes pályaválasztástól függ. Igazán megelégedett az ember csak akkor lehet, ha szeretettel, lelkesedéssel csüng a pályán, melyen működik; ha szívesen, örömmel, élvezettel teljesíti hivatásbeli kötelességeit és feladatait. De mindez csak az oly embereknek fordulhat elő, a ki valódi hivatásból lép valamely pályára. Akit hivatás nélkül csak a körülmények sodornak valamely pályára, lehet, hogy ez is elvégzi dolgát, így vagy amúgy teljesíti kötelességét, — de nem szereti azt, örte nem lelkesedik, mindig nyög a munka terhe alatt, a munka édességét, boldogító hatását, a kötelesség teljesítéséből fakadó megnyugtató érzést nem érzi soha.

De amint az egyének boldogságának egyik legfőbb tényezője a helyes pályaválasztás: úgy a házra nézve is nagy fontossággal bír, hogy az a két-három ezer érettségit tevő ifjú helyesen választja-e meg élete pályáját. Mert ha igen, akkor a haza két-három ezer lelkes munkást nyer, kik lelkesedéssel, sőt — szabad mondani — szenvedélyvel élnek hivatásunknak, kiknek meggyugvást, örömet éppen az ad, hogy minél tökéletesebben teljesítsék hivatásuk feladatait. Ez esetben nem fog elveszni a

két-három ezer ifjú szellemi tőkéből, tehetőségéből egy fillér sem; a hivatás üzni, hajtani fogja őket, hogy kamatoztassák összes tehetségeiket a közjó, a haza javára. Mig ellenkezőleg a pályátövesztett ifjak csak az elégedetlenség táborát fogják növelni s gyakran a legszobbb tehetségek, a legnagyobb szellemi tőkék nem érvényesülnek tönkro mennek kimondhatlan kárára a közjónak.

De a hazán kívül az egyházat is érdeklí az ifjuság pályaválasztása; mert saját fölvirágzása és sikeres működése első sorban attól függ, vajjon az egyház szolgálja-e igazi hivatással végzik-e feladatait.

A legfontosabb társadalmi kérdések egyike a tehát az ifjuság pályaválasztása. És mégis hogyan történik ez rendszerint? A legnagyobb könnyelműséggel és tájékozatlansággal. A szülők egoizmusa és bizonyos utilitarizmus irányítják a legtöbb esetben a pályaválasztást. Melyik pályán lehet legolcsóbban fölnevelni az ifjút? — Melyiken tart legrovidebb ideig a kiképzés? — Melyiken lehet legtöbb protekcióra számítani? — Melyiken lehet legkönnyebben vizsgázni, kedvező állásra jutni, szép karriert csinálni? Melyiken lehet legelőbb és legmegbizhatóbban meggazdagodni? stb. Ezek és hasonló szoktak irányadókká lenni a szülők előtt, kik aztán ezek alapján igyekeznek befolyásolni gyermeküket a pályaválasztásnál. Arra nem igen gondolnak, azzal nem sokat törődnek, van-e kedve a fiúnak hivatása az illető pályára. S így okozói lesznek a legtöbb esetben egy elhibázott, céltövesztett, következőképpen elégedetlen és boldogtalan életnek.

Pedig még abban az esetben is, ha csak az utilitarizmus vezeti őket a pályaválasztás irányításában, első sorban a fiu hivatását kellene kipuhatolni. Mert már maga a józan ész is átlátja, hogy azon a pályán boldogulunk legjobban, melyre kellő

tehetséggel; szorgalommal, hajlammal, szeretettel, szóval igazi hivatással léptünk. Nem azt kell tehát — még az utilitarizmus szempontjából is — mérlegelni, mely pályán lehet legkönnyebben meggazdagodni, karriert csinálni, hanem azt, hogy az én X vagy Y fiam, tekintve az ő hajlamait és tehetségeit, mely pályán lesz orro leginkább képes.

Mit ér az, ha hivatás nélkül küldjük őt a katonai pályára azon gondolatától vezéreltetve, hogy itt hamar „ember lesz“ s szép karriert csinálhat? Igen, csinálhat szép kariert, de csak az, aki hivatásból lesz katoná. A kinek nincs orro hivatása 20—30 év alatt fölveheti kapitánysáig, magasabbra alig; — holott ha arra a pályára jut vala, melyre igazi hivatás vonzotta, felküzdötte volna magát magasabbra is, még akkor is, ha az már túltömt pályá, ha azon nehezebb is az előreljutás.

De hát miben áll ez a hivatás? Az isteni Gondviselés jelöli ki az embernek élete útját, még pedig olyképen, hogy az egyes pályákra szükséges tehetségeket, hajlamokat, vonzalmakat, test, lelki és szellemi tulajdonságokat egyenlőtlenül s különböző fokokban osztja ki az emberek között. A vérmérsékletől s az idegrendszerrel kezdve az összes testi és lelki tulajdonságokat tekintetbe kell venni az igazán helyes pályaválasztásnál. Ezek s nem az utilitarizmus gondolatai jelölik meg a választandó pályá irányát. Ezekre kell tehát a szülőknek az ifjunak tekinteniök s ezek alapján kell a pályaválasztás fontos kérdésében dönteni.

De ezen az általános kritériumon kívül van a kivatásnak egy különleges forrása is. Az összes életpályát három: lényegesen különböző csoportra oszlanak: a világi pályák a papi és a szerzeti pályák csoportjaira. Lényegesen különböznek az erkölcsi kötelezettségek, melyek e pályákon az ember egész

bérlő birtokába jut. A gazda osztály és a földműveléshez értő kisebb földbirtokok pedig nem levén tökéje, elzüllick.

Lehetne ezen talán segíteni is jó akarattal. Legnagyobb baj, hogy a földek felszerelés nélkül adhatnak bérbe és a felszerelés őrési befektetésekkel jár. Ha a képzett gazdaszt, vagy intelligens elszegényedett magyar gazda instruált gazdaságot kapna kezébe, elfogadnák biztosítéknak az ő szellemi tökéjét, bizonyára produkálna olyan sikert, mely a birtokost is kielégítené, a föld is megkiszönné és az ily becületlen szakértő bérlőköl alakulna egy új osztály, mely szereplésével becsületével, magyarságával, a kisebb birtokosok azon osztályát alkotná meg, mely a magyar nemzet közéletében betöltetlen ürt hagyott hátra.

Szomszéd.

BELFÖLD

— **A pécsi katolikus kört,** mint nekünk telegrafalják, tegnap ünnepelesen megnyitották. A megnyitáson jelen voltak Apponyi Sándor gróf, az új kör elnöke és Esterházy Miklós Móric gróf, a budapesti katolikus kör elnöke. Esterházy gróf beszédet is mondott, melyben hangsúlyozta, hogy a legutóbbi főrendiházi szavazással a katolikusok nem érzik magukat legyőzve s ha a többség előtt meghajolnak is, a küzdelmet tovább folytatják. Reméli, hogy az új választásnál a katolikusok ügye jóra fordul s a most ejtett csorbát kiközösíthetik.

— **Az országgyűlés elnapolása.** Az országgyűlés tárgyalásai mint a Bud. Corr. jelenti — előreláthatólag július 2-án, legkésőbb július 3-án el lesznek napolhatók, mivel nagyon valószínű, s ellenzéki körökben is elterjedt vélemény, hogy a képviselőház a jövő hét folyamán letárgyalja az ősz előtt még elintézendő

életét és Istenhez való viszonyát szabályozzák. A papi pálya az általános keresztény kötelességeken kívül olyanokat ró az emberre, melyeket Isten különös malasztja nélkül nem teljesíthetünk. Épp így a szerzetesi pályára lépő is fogadalmi által oly kötelezettségeket vesz magára, melyek általánosan minden keresztényt kötelező erkölcsi szabályokhoz ujakat, nagyobbakat, nebezzobeket adnak.

És épp ezért tanítja az egyház a szentírás alapján, hogy a két pályára csakis különös, természetfölötti csakis különös természetfölötti hivatás alapján szabad lépni, mert csakis ez esetben lehet az embernek reménye, hogy Isten különös segítségét is meg fogja nyerni, s így képes lesz a pályák kötelességeit teljesíteni. De ez a papi és szerzetesi hivatás nem természetes, hanem természetfölötti dolog. Ebben sem az ifju maga, annál kevésbé a szülők nem határozhatnak. Erről komoly papokkal, főleg a gyónatóval kell tanácskozni magának az ifjunak s csakis azoknak halálozott véleménye alapján lehet e tekintetben határozni.

És amint könnyelműség volna a szülők részéről e fontos kérdésben csak természetes motívumok alapján dönteni s gyermekeiket a papi vagy szerzetesi pályára küldeni anélkül, hogy az igazi hivatásról a fent vázolt módon bizonyosságot szerezne maga az ifju, ugy vétek volna a szülők részéről az is, ha gyermekeiket, a kik igazi hivatással bírnak, visszatartanák e pályáktól.

Szóval a gyermekek pályaválasztásánál ne a szülők egoizmusa, ne az utilitarizmus szelleme, hanem az igazi hivatás legyen az irányadó. Az a gyermeket igazán szorított szülő, aki gyermeke pályaválasztásánál egyedül a hivatásra tekint.

Dr. Mihályfi Ákos.

javaslatokat, köztük azt is, melyet a kereskedelmi miniszter terjesztett be a magyar folyamhajtásai társulatnak állami támogatással leendő létesítése tárgyában és csülörtökön valószínűleg megválasztja a delegáció tagjait is, úgy hogy a főrendiház július 2-án, hétfőn, letárgyalhatja az összes hozzá érkező képviselőházi nunciumokat s feltevé, hogy változatlanul elfogadja a képviselőházban letárgyal javaslatokat, még aznap királyi kéziratral elnapolható az ülésszak. Az elnapolás alkalmasint szeptember végéig terjed.

— **A nemzeti párt** szombati értekezletéről hozott távirati tudósításunkat még a következőkkel egészítjük ki. Az értekezlet a vallás szabad gyakorlatáról és az izraeliták recepciójáról szóló törvényjavaslatokat is tárgyalta s hosszabb vita után, melyben Apponyi Albert gróf, Ságly Gyula, Bethlen Gábor gr., Hódossy Imre, Abrányi Kornél, Nagy István s még többen vettek részt, kimondotta, hogy a két javaslatot elfogadja ugyan, de kötelező pártlatározatot nem hoz.

Ezután Bethlen Gábor gróf a következő indítványt terjesztette az értekezlet elé: A párt a parlamentben és a parlamenten kívül folytatandó erélyes akciójának előkészítésére állandó intéző bizottságot küld ki, melynek feladata a párt programjának alapján általános munkatervet kidolgozni s ezt, valamint az esetről esetre szükségesnek mutakozó javaslatait a párt elé terjeszteni.

Az értekezlet az indítványt egyhangulag elfogadta s nyomban a következő párttagokból alakította meg az intéző bizottságot: Horánszky Nándor, Kovács Albert, Szentiványi Árpád, Apponyi Albert gróf, Bethlen Gábor gróf, Rudnyánszky Béla, Guliner Gyula és Hódossy Imre.

— **Egységes választási törvény.** Fogaras vármegye közönsége, mint ezt már jelentettük, az egész országra kiterjesztendő egységes és szabadelvű választási törvénynek még a folyó évbeni alkotása iránt a kormányhoz és a képviselőházhoz intézett feliratát a városi törvényhatósághoz hason szellemű felirattal való támogatás végett megküldötte. Az egységes választási törvényt mi is óhajtjuk, a „szabadelvű” vonatkozásig azt szeretnők tudni, vajjon modern szabadelvű legyen-e ez a törvény, vagy igaz a szabadelvű?

— **Földmívelésügyi miniszter,** mint kormány körökben beszélük, Tisza István lesz. Hiába, nem létezhet minálunk miniszterium, melynek egy Tisza nem volna tagja.

— **Az új sommás eljárás** az igazságügyminiszternek 745/1894. I. M. E. szám alatt megjelent ügyviteli szabályzata értelmében november 1-én lép életbe.

KÜLFÖLD.

— **A legújabb enclika.** Már jelentettük, hogy XIII. Leó pápa újabb enclikát ad ki, mely több igen fontos korkérdést tárgyal. Mint legújabbban jelentik Rómából a nagy érdeklődéssel várt apostoli irat közlése már legfeljebb egy pár nap alatt, be fog következni. Az enclikát a következőkben adjuk:

A pápa mindenekelőtt a jubileum alkalomával lefolyt manifesztációról emlékezik meg és aztán azt mondja, hogy ő is, mint Krisztus életének végén az emberekre lakhely és fajtkülönbség nélkül a hit egységére akarja felhívni. A mi első sorban a még hitelenségben levő népeket illeti, az egyház továbbra is növekvő buzgalommal fog a hit terjesztésén munkálkodni. Azokat a népeket, melyek a keresztény vallást felvették, a pápa a vallásos egységre inti mely közös kincsüket képezi a földi javakért való versenyben. Arra emlékezteti a görög keletieket, hogy elődeik a római pápát elismerték, valamint a lyoni és florenca zsinatokon a latinok és görögök egyarant elismerték. A pápa konstatálja, hogy a keleti egyház hívei jelenleg jobb indulattal viseltetnek a katolikusok iránt és a teljes egységére hívja fel azokat, bizto-

sítván őket, hogy egyházi szokásaik és patriarchális előjogaik fenn fognak tartatni. Különben felhívja a szlv népeket, hogy térjenek vissza a hit egységére. A pápa a protestáns népekhez fordulva konstatálja, hogy náluk a hitnek és tekintélynek semmi biztos normatívuma nem maradt meg, úgy, hogy egyesek oda jutottak, hogy tagadják Krisztus Istenségét és a szentírás isteni eredetét és hogy a naturalizmusba és materializmusba esnek. Megemlékezik ama fölvilágosodott protestánsokról, kik az üdvösségre vágyva, a katholicizmushoz tértek vissza és inti a többieket, hogy hasonlóképpen cselekedjenek, hogy mindnyájan ugyanegy evangélium alapján, ugyanazon hitben, ugyanazon reményben és szeretetben osztozzanak. A katolikusokat arra inti a pápa, hogy az őket tenyegető veszélyek közepette ébredjenek fel indollenciájukból és engedelmeskedjenek az egyház tanácsaiuk. A polgári hatóságokkal szemben az egyetértés szelleme által vezéreltetve, az egyház azokkal szívesen egyezkedet meg. A pápa panaszkodik az egyház elnyomatása miatt mely a regalizmus régi szelleméből ered és mint a vallásos egység ellenségeit ostromozza a szabaddómivések szoktáját és utal arra a mérész magatartásra, melyet ezek Rómában tanúsítanak. Felhívja az olaszokat és franciákat, hogy e szekta despotizmus ingassék meg, hogy a népek vallásos egyetértése elhárítsa a bajt, melyet Európa jelen állapota előidézett. A pápa végül megemlékezik a szociális kérdésekről, melyekre néve ő már oly megoldási módot javasolt, mely az evangéliumnak megfelel és a politikai kérdéseket illetőleg arra int, hogy a nepek szabadságát — bármilyen legyen is a kormányforma — az államfőknek jogaival összhangzásba hozzák. A pápa különösen appellál az államfőkre, hogy a vallásos egységet teljes erejükkel mozdítsák elő, hogy így megakadályozzák, hogy ezen század vége is oly viharos legyen, mint a mult század vége volt.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 25 (Saját tudósítónktól.)

A mai ülés napirendje előtt élénk vita fejlődött ki arra néve, hogy a hátralevő egyházpolitikai javaslatok tárgyalását öszre halasztás-e a ház vagy sem.

Apponyi Albert gr. az elhalasztás mellett nyilatkozott s az ellenzék élénk tetszése mellett keserű igazságokat mondott a kormánynak. Indítványát Horánszky Nándor a nemzeti és Vajay István a függetlenségi párt részéről támogatták.

Wekerle Sándor miniszterelnök az azonnali tárgyalás mellett nyilatkozott s miután még Kossuth palatinusa, Helffi (Helfer) Ignác is a kormányt támogatta, a háznak a kormány-pártból és a radikális függetlenségekből alakulad hoc többsége Apponyi gróf indítványát elvetette.

Ezután a napirendre tért át a ház s néhány apróbb törvényjavaslat harmadszori olvasásban való elfogadása után, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá.

Wlassics Gyula mint az igazságügyi és Bessenyei Ferenc mint a közoktatásügyi bizottság előadója elfogadásra ajánlják a javaslatot.

A javaslat mellett beszéltek Eötvös Károly, Károlyi Gábor és Eötvös Lóránt báró miniszter, ellene pedig Vajay István és Okolicsányi László, mindketten az ellenzék zajos helyeslése mellett, mire a ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Carnot-t megölték.

Páris, június 25. (Ered. táv.) Lyonban tegnap oly esemény történt, mely következményeiben végzetes lehet nemcsak Franciaországra, hanem egész Európára.

Carnot, a francia köztársaság elnöke szombaton Lyonba érkezett, hol a hivatalos közegek, élükön a prefektussal és a polgárság nagy szimpáthiával üdvözölték.

Este felé közelébe furakodott egy olasz munkás és több törzsurást ejtett rajta. A merénylet óriási zűrzavart okozott. Mindenki a megsebesített Carnot felé közeledett, a merénylő az alkalmat felhasználva megszökött.

A merénylet színhelyére hívott orvosok csakhamar konstataáltak, hogy a sebek halálosak.

Az orvosok diagnózisa helyesnek bizonyult, mert Carnot, kit csakhamar lakására vittek, még az este meghalt.

Carnot Marie François Sadi régi francia családból származott, mely már három nemzedéken át szolgálja a köztársaságot. Nagyatya Carnos Lazare a nagy francia forradalom egyik elsőrangú szereplője I-ső Napoleon alatt hadügyminiszter volt. Atyja Hypolite az 1848-iki februári forradalom után vallás- és közoktatásügyi miniszter volt s mint a szenátus tagja 1876-ban halt meg. A most megölt elnök 1837. augusztus 11-én született Limogesban. A mérnöki pályára lépett s 1870-ben Gambetta megbízásából Normandiában a nemzeti védelmet szervezte. 1871-ben a nemzetgyűlés, — 1876-ban a képviselőház tagja, — 1880-ban belügyminiszter, — 1885-ben pénzügyminiszter lett, Grévy lemondása után pedig a kongresszus 1887. december 3-án a köztársaság elnökévé választotta. A fontos állást mindez ideig előg sikerrel töltötte be s még az őszig állott volna a köztársaság élén hamost áldozatul nem esik az anarchizmusnak, mely éppen ő alatta fejlődött ki Franciaországban olyan félelmetes hatalomná. Elnökségének egy másik sötét pontja pedig a Panama-botrány.

Páris, június 25. (Ered. táv.) Carnot megölése óriási izgatottságot és olkoseredést szült nemcsak Lyonban, hanem egész Franciaországban. Az elkosorodás első sorban a Franciország keleti részeiben élő olasz munkások ellen irányul.

Mert, habár a gyilkos megszökött anynyi bizonyos, hogy olasz és hogy tetteivel nem céltott egyebet, mint bosszút állani a mult évben Aix-la-Bainsban verekezés közben a francia munkások által megölt földieit.

A francia lakosság mindazon helyeken ahol olasz munkások laknak, már is fenyegető magatartást foglal el, úgy hogy véres összeliűzőzésektől lehet tartani.

Páris, június 25. (Ered. táv.) Itt Carnot megölése az egész várost hallatlan forrongásba ejtette. A napirenden levő összes kérdések mind háttérbe szorultak a merénylet hatása alatt. Az összes lapok külön kiadásokban adták hírül a köztársaság elnökének megölését, az utcákon óriási néptömeg hömpölyög. Az állami épületekre és a legtöbb magánépületre gázszobogókat tüztek s az ideérkezett tudósítások szerint az egész ország gyászát öltötte.

Itt általános az a meggyőződés, hogy a merénylet az anarchisták bosszu műve, Ravachol, Vaillant és Henry kivégzéseért.

Lyon, jun. 25. (Ered. táv.) Lyon városa tegnap este Carnot köztársasági elnök tiszteletére fényes bankettet adott. Mikor Carnot a bankettől eltávozott, utközben egy munkás kinézésű ember megtámadta és kést döfött a mellébe.

Lyon, június 25. (Ered. táv.) A merénylőt még az éj folyamán elfogták, neve Santo és kihallgatása alkalmával nyilatkozta, hogy anarchista, és hogy tettét a francia anarchista végrehajtó bizottság határozata folytán követte el.

Városi és megyei hírek.

— **A püspök vendégei.** Zichy Zsófia és Károlina grófnők, valamint Zichy Gábor és Vladimir grófok ma Székesfejervárra érkeztek s a püspöki palotában szállottak meg.

— **Bérmálás Ettyeken.** Nagy ünnep volt vasárnap Ettyeknek, mert a megyéspüspök akkor osztotta ott ki a bérmálás szentségét. A esinos községnek ugyszólva mindon háza föl volt díszítve. Már kora reggel dölceg banderisták toporzékolnak végig az utcákon és vídám trombita sző zavarta föl a máskor jámbor községet csendes nyugalmából. A fogatok hosszú sora vonult a Martonvásár felül érkező főpásztor elé, élükön a káptalan színeit viselő bandériummal. A határnál Cimbál Ferenc jegyző rövid, ékes szavakban üdvözölte a püspököt, azután harangzugás között vonult a menet a plébánia háza, hol Magdics István plébános sz.-széki ülnök várta ő méltóságát a körülöt számos papjának jelenlétében. Az istentisztelet 9 órakor vette kezdetét sz. misével. A virágokkal gazdagon díszített templomot és környékét egészen elárasztották a kath. hívők ezrei. Miso végön buzdító beszédet intézett a püspök híveihez, mely nagy lelki vigaszt nyújtott a szorongó kath. szíveknek. Ezután mintegy 900 hívőt részesített a főpásztor a bérmálás szentségében. A templomból ismét körmenettel kísérték át a püspököt a plébánialakba, hol az ünnepi ebéd következett. A székesfejervári káptalant mint kogyurat Huszár Károly apátkanonok képviselte. Kivüle jelen voltak Jungmayer György cím. kanonok-plébános, Scheirich Antal semináriumi tanár, Szarka a Gyula, Schneider János, Puly György plébánosok és Streit Ferenc püspöki szertartó. Ebéd után a püspök szertartója kíséretében visszautazott székvárosába.

— **Göbel János jubileuma.** A tanügynek ezen szerény, de szorgalmas és kiváló munkása 40 éves tanítói jubileumát ünnepelte tegnap. Ez alkalomból kartársai megérdemlett ovációkban részesítették főnöküket, a városi községi iskolák igazgatóját. Az iskolai-ünnepélyt 8 órakor hálaladó szt. mise előzte meg, melyet Bézöky József hitoktató mondott a tanítói kar és növendégek jelenlétében a székesegyházban. Innen a polgári iskola dísztermébe vonultak, melyet addigra már fényes és intelligens hölgyközönség töltött meg. A jubiláns szemben a szónoki emelvénynyel foglalt helyet Festeticz Belső gróf kir. tanfelügyelő és Alaghy Dezső iskolaszéki elnök között. Az első széksorokban ott láttuk még Andrásffy Gyula nyug. altábornagyot, Hu-

borth tábornokot, Gremspurger István apátplébánost, Havranek József polgármestert és Seidel Lajos főkapitányt; továbbá az ünnepelt családját, köztük Kuthy József főreal-igazgatót és Janny Rezső főhercegi pénztárost Alesuthról. A negyven éveshez a tanügy egy ötven éves napszámosa Groizinger Márton főtanító mondott megindító, lelkes üdvözlő beszédet és a tanítótestület nevében egy díszalbumot nyújtott át. Azután az olmi-, polgári- és ipariszkola növendékei gratuláltak komoly arccal de kedves és naiv gyermeki hangon. A kis Pál Juliska egy romek csokrot is adott át. Hittler Katica pedig beszédo közben leleplezte az igazgató sikerült arcképet. Végre a volt tanítványok nevében Klöckner József cs. és kir. udvari könyvkereskedő mondott üdvözlötlet. A jubiláns mindenkinek külön válaszolt és hangjából, valamint szavaiból is kiértett a lelkesedés, öröm és buzgóság, melylyel nemes hivatása iránt 40 év után is viseltetik. A polgári leányiskola énekkara Macskássy Róza tanárnő értelmes vezetése alatt néhány precise elődöt darabdal gazdagította a fényes ünnepély programját.

— **A szatmári püspök Velencén.** Meszlényi Gyula szatmári püspök f. hó 22-én Velencére, szülőföldre rándult a fővárosból, résztint, hogy itt rokonait, Meszlényi Benedeket és Pált meglátogassa, résztint, hogy a már általa ezeltött két évvel megvett esinos ház óvoda és loányiskolának alkalmas helyiséggé leendő átalakítására a kellő intézkedéseket megtegye s a velenceieknek ez által örömet szerezzen. A püspök szombaton, f. hó 23-án reggel 8 órakor szent-mise olvasás után a nemes és szent célra szánt épületben megjelenvén s az átalakítási módozatokat meghatározván, azon határozott szándékát nyilvánítá a velencei plébános előtt, hogy az intézet vezetését apácaikra bizza s az iskolákat folyó év október hónapban megnyitni akarja. Isten iltosse a nemesen gondolkodó főpapot!

— **Eljegyzés.** Höpfner Gyula rác-szent-miklósi gszdatistat vasárnap jegyezte el Kunze Valéria kisasszonyt, Kunze Frigyes nyug. alezredes leányát.

— **Meghívó.** Az ingalmas nővérek vezetése alatt álló székesfejervári Ferenc-József nőneveldővel kapcsolatban levő román. kath. polgári leányiskola zárünnepélye f. hó 27-én délelött 9 órakor, a belnövendékek zongoravizsgálatá pedig d. u. 3 órakor fog megtartani, melyekre az intézeti főnöknek most küldötte szét a meghívókat. Az ünnepély műsora igen gondosan van összeállítva. Most van az intézetben készült kézimunka, rajz, majolika, porcellán, fa- és olajfestmények kiállítása, mely szerdán délig látható.

— **Visszatérés.** Tegnap, vasárnap reggel 6 órakor Nagy Katalin helybeli ev. ref. nő visszatért az anyaszentegyház kobelebe. A kath. hitvallást Gremspurger István apátplébános kezébe tette le.

— **A kereskedelmi akadémiák** a mult héten folytak le az érettségi vizsgálatok. A vizsgálatok igen szépen sikerültek, a mennyiben a jelentkezetek közül hárman jeles, öten jó eredményt értek el, tizenhatan pedig egyszerűen éretteknek nyilvánítottak. Az akadémia ifjúsága szombaton este a polgári lövölde heliáiségeiben táncmulatságot rendezett, mely igen sikerültnek mondható.

— **Végtárgyalások.** A helybeli törvényeszkönl az idej törvényeszkö szünetek előtt még a következő végtárgyalások lesznek: Julius 3-án Gál János ellen lopás

Aláírási felhívás

a Tarnóczy tűzoltószerszer- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tűzoltószerszer- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 frt alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalékalapjának megfelelő dotatiója mellett részvényeseinek évenként 6 frt osztalékot fizetett, mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre tüzi fecskendők, tűzoltószerszer, sárgaréz-, réz-, aczélárúk gyártása, továbbá víz-, gáz- és villamvezetékek berendezésén és szakmájába tartozó melléküzletek folytatásán kívül **gazdasági**, valamint szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását a vállalat munkakörébe felveendi és gyári telepén egy nagy **vasöntödét** is állit fel

E czélból az alaptőkének két millió forintra való felemelése közgyűlésileg elhatároztatván, az ujonnan kibocsájtandó 15.000 darab 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvényekre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 frt névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint **110 forintban** határoztatik meg, melyből **részvényenkint 10 frt** a tartalékalapra fordittatik.

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. 6. június hó 26-ig bezárólag a **Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál** Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint **30 frt.** fizetendő.

3. A további befizetések ugyancsak a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál következőleg eszközleendő:

a)	1894. augusztus	1-én	részvényenkint 30 frt,
b)	1894. szeptember	1-én	" 25 "
c)	1894. október	1-én	" 25 "

A befizetésekről időiglenes tóritványok szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel kicseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyancsak 110 frt kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e célból részvényeiket e folyó részvényekkel együtt lebélyegzés végett a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnapig bemutatni, mert ellenes esetben e részbeli joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatként ki. **Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesesednek.**

5. **A részvényaláírás zárhatáridejéül 1894. évi június hó 26-ik napja tüzetik ki.**

6. Túljegyzés esetén az igazgatóság fontartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsájtott részvényekre

1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-án jegyezni

és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten,

a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál

Budapesten, Üllői-ut 2. szám,

és a székesfejérvári pénzüntézetek utján.

Kelt Budapesten, 1893. évi június hóban.

A Tarnóczy tűzoltószerszer- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.

ügyvéd, mint jegyző,

Kossuth Ferenc s. k.

elnök.